

Osallistava budjetointi 2027

Kunnanhallitus 22.06.2026 § 230

115/02.02.00/2024

Päätösesitys	Kunnanhallitus päättää hyväksyä osallistuvan budjetoinnin vuoden 2027 teemaksi kulttuuriympäristön hoito ja ideoiden ohjeelliseksi budjetiksi 10 000 euroa.
Päätös	Päätösesitys hyväksyttiin
Käsittely	Elinvoimajohtaja selosti asiaa keskeytetyn kokouksen aikana
Perustelut	<p>Osallistuva budjetointi perustuu kuntalakiin, jonka 5 luvun 22 § mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista. Osallistuvalla budjetoinnilla voidaan lisätä asukkaiden mahdollisuuksia tulla mukaan kunnan verovarvoja koskevaan keskusteluun, suunnitteluun ja päätöksentekoon.</p> <p>Pelkosenniemen osallistuvan budjetoinnin periaatteiden (khall 30.05.2024 § 210) mukaisesti perusajatuksena on, että kuntalaiset pääsevät esittämään ideoitaan, joita jalostetaan yhteisesti, ja kehittelyn lopputuloksena ideoista valikoituu äänestettäväksi sellaisia ehdotuksia, jotka ovat myös mahdollisia toteuttaa tulevina vuosina. Periaatteessa ehdotukset voivat seuraavan talousarviovuoden aikana tai pidemmällä aikavälillä toteutettavia. Osallistavaa budjetointia on toteutettu nyt kahtena vuonna. Molemmilla kerroilla kuntalaisilta on pyydetty ideoita kuntastrategian mukaiseen teemaan, joka on vaihdellut vuosittain. Näin kuntastrategia on ohjannut osallistavaa budjetointia.</p> <p>Aiemmat toteutukset on kuvattu tarkemmin kunnan verkkosivuilla https://pelkosenniemi.fi/etusivu/paatoksenteko-ja-osallisuus/osallistu-ja-vaikuta/osallistava-budjetointi/. Jatkossa olisi eduksi, ettei osallistavan budjetoinnin kautta kunnalle kertyisi vuosittaisia ja pitkäaikaisia lisäkustannuksia, vaan ”osbulla” toteutettavat hankkeet olisi pääasiassa kertaluotoisia tapahtumia, tempauksia tai korjaus- ja uudisrakentamisen investointeja.</p> <p>Päivitetyn kuntastrategian vision mukaan ”<i>Vuonna 2040 Pelkosenniemi on elinvoimainen kunta, joka hyödyntää rohkeasti luontonsa ja kulttuuriperintönsä vahvuuksia</i>”. Tavoitteina on mm. vahvistaa koko Pelkosenniemen imagoa ja vaalia sen kulttuuriperintöä ja historiaa, sekä huolehtia rauhallisesta ja viihtyisästä ympäristöstä. Huomioiden kuntastrategian tavoitteet ja kunnan alueelle sijoittuvien RKY-alueiden (valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö) laajuus, osallistavan budjetoinnin teemaksi soveltuisi <i>kulttuuriympäristön hoito</i>. Hoidettu kulttuuriympäristö on yhteydessä myös ihmisten hyvinvointiin ja kunnan vetovoimaan. Teemalla voidaan tukea myös kestävästä kehityksen tavoitteita.</p> <p>Kulttuuriympäristöllä tarkoitetaan ”<i>erilaisista ja eri-ikäisistä maisemista, rakennetuista ympäristöistä ja arkeologisesta perinnöstä muodostuvaa kokonaisuutta</i>” (Museovirasto). Kulttuuriympäristön hoito voi tarkoittaa esimerkiksi rakennusten ja rakennelmien korjausta perinteitä kunnioittaen,</p>

maisemien ja perinnebiotooppien hoitoa sekä muinaisjäännösten esille raivausta ja esiin tuomista. Toimenpiteiden ei tarvitse rajautua RKY-alueille.

Kuntalaisilta toivotaan ideoita esimerkiksi tempauksista, tapahtumista tai pienimuotoisista kulttuuriympäristöä kohentavista toimenpiteistä, joiden kokonaiskustannukset jäävät n. 10 000 euroon. Toteutettavaksi voi tulla yksi tai useampi idea, joiden yhteiskustannukset ovat n. 10 000 euroa. Idean tulee olla teeman, lain ja hyvän tavan mukainen sekä toteutuksen tulee olla kunnan toimivallassa.

Aikataulu:

- Osallistuvan budjetoinnin teeman määrittely (kunnanhallitus 22.6.)
- kesä 2026: ideointivaihe, jolloin kaikki halukkaat voivat jättää ideoita määriteltyyn teemaan liittyen. Ideoita voi esittää sähköisiä kanavia hyödyntäen ja paperilomakkeilla.
- elo-syyskuu: esitettyjen ideoiden yhteiskehittäminen ja valikointi mm. vaikuttamistoimielimiä kuullen, toteutusmahdollisuuksien arviointi
- syys-lokakuu: äänestys
- marraskuu: budjetointi talousarvioon 2027
- 2027- : toteutus seuraavan tai seuraavien vuosien aikana riippuen voittaneen idean laajuudesta.

Valmistelija	Elinvoimajohtaja Sari Niemi
Esittelijä	Kunnanjohtaja Mikko Merikanto
Tiedoksi	
Muutoksenhaku	Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa.